

Underbilag 4 til bilag 2.

Spørgsmål 4.

Professor Poul Andersen

Rungsted Kyst, den 13. marts 1954.

Til handelsministeriet.

Det høje ministerium har anmodet mig om en udtalelse, som kan tjene til besvarelse af et spørgsmål, som folketingets udvalg angående forslag til lov om tilsyn med monopol og konkurrencebegrænsning blandt flere andre spørgsmål har stillet ministeriet.

Spørgsmålet er sålydende:

„Der ønskes en redegørelse fra juridisk sagkyndig side for, hvorledes den i bemærkningerne til § 19 antydede grænse mellem spørgsmålet om en afgørelses lovlighed og rent skønsmæssige afgørelser bør drages; og det spørgsmål kan formentlig også rejses, om selve lovforslaget overhovedet gør en sondring mellem retsregel og en afgørelse, der er truffet efter skøn.“

Således foranlediget skal jeg udtale følgende:

I. Når lovforslaget giver monopoltilsynet eller handelsministeren adgang til at træffe visse beslutninger, se § 3, 2. stk., § 6, 4. stk., § 7, 3. stk., § 9, 2. stk., § 10, 3. stk., § 11, 2. stk., § 14, § 16, 1. stk., § 17, § 21, vil sådanne beslutninger ikke kunne fremtvinges ad domstolsvejen. Den, der ønsker, at monopoltilsynet med hjemmel i § 10, 3. stk., skal meddele tilladelse til, at bestemmelserne om eksklusivaftaler i paragraffens 1. stk. fraviges, kan således ikke få monopoltilsynet dømt til at meddele en sådan tilladelse; men han kan indbringe monopoltilsynets afslag på et andragende om tilladelsen for ankenævnet, som vil kunne imødekomme andragendet. Det til-

svarende gælder med hensyn til § 11, 2. stk., om monopoltilsynets tilladelse til, at bestemmelsen om bruttopriser i paragraffens 1. stk. fraviges.

Ifølge § 12, 1. stk., „påhviler det tilsynet“ at skride ind mod visse slags konkurrencebegrænsninger, og ifølge § 13, 1. stk., „udsteder tilsynet pålæg“ i dette øjemed. Skønt monopoltilsynet således efter bestemmelseernes formulering er forpligtet til at skride ind, må det anses for udelukket, at den, der er interesseret i en indskriden, kan opnå dom for, at tilsynet skal tage affære.

II. Skønsmæssige afgørelser i dette ords sædvanlige betydning, jfr. min „Dansk Forvaltningsret“, 1946, side 276—81 og side 594—601, vil, bortset fra nogle af de under I nævnte bestemmelser samt udnævnelse af medlemmer m. v., jfr. §§ 4 og 5, ikke kunne forekomme i henhold til lovforslaget. Monopoltilsynets afgørelser træffes i henhold til vage, elastiske lovregler, der sætter „grænser“ for „øvrighedsmyndigheden“, jfr. grundlovens § 63, hvortil der henvises i lovforslagets § 19, 6. stk. Eksempelvis skal nævnes:

Paragraf 2, 1. stk., hvorefter loven finder anvendelse på private erhvervsvirksomheder m. v. „indenfor erhvervsgræne, hvor konkurrencen i hele landet eller indenfor lokale markedsområder er begrænset som følge af virksomhedernes størrelse, finansielle sammenknytning, aftaler, vedtagelser og bestemmelser eller andre organisationsmæssige og strukturelle forhold eller som